

ZERURATU AL IZATEKO ELIZAREN

DAUKAGUN BEARRA.

Aitzin-solas:

Irakurle jator, itz bi besterik ez, baña auetxek ondo esan nai nizkitzuke. Esan bearrik eztaukat, elburu bakar berak eragin digula aldizkari oni argi ematera. Eta elburua bat bear dugunez, asmo-naiak ere berdin ditugu: elkarri lagunduz gure euskera jatorra jakintza-soineko z jantzi. Soñieko onek nolako bear dun, ordea, bi ezta-baida dauzkagu: mordollozaleak eta garbi-zaleak.

Nik ez dut emen auzirik erabakiko, ebaki baizik. Gero, lanaren luzeeran zeuk ikusiko nazu nun saidu. Baña aften entzuidazu auxe: emen darabilzkigun gaiak goi-xamarrekoak ditugu; eta irakurleak ere ikasiak, bai euskeran eta bai galletan. Au dala-ta, indar-neurketa bat bezela egin dut nik euskeraz. Ia zenbateraino erabilli dezakedan nik jakintza gauza bat alik eta geien euskeraz.

Ontarako gutxi-asko itz berriak asmatu ere egin ditut. Eta beti bezela, batzuk ongi ta bestetzuk gaizki izango zaizkit.

Lanketa au guzion onerako dugun ezkeru bata beste ari lagundu bear genioke, eta alik geiena bat-ekorri, indartsuago izan gaitezten. Ori dala-ta, bai nere itz suek, eta bai beste edonork leharzkenak, zuzen ez baderitzazkigu, bakoitzak bere iritz-epaia eman dezala. Onela, lagunartekoago izango dugu arlo au, ta errezago lortuko dugu geure elburu au.

Nik asmaturiko ta berez ulerkaitz diran itzak edo itz-joskerak, lanaren ondoren ezarriko ditut, iztegi legez.

Zeruratu al izateko bearrezko diran bideak.

Aburuak.—Iru sailletan banatu genitzazke aburuak:

a) Gutxi egizaleak. Edo zeinzaleak dira. Ona zenbat ~~mita~~

1) Bizitza oneski eramán ezkeró, batere erligio gabe edo edozein erlijio rekín salbatu ditekela diotenak.

2) Erlijioa bearrezko da; baiña edozein izatea aski da.

3) Kristau ez diran erlijioekin ezin zeruratu diteké; baiña kristau diranetako edozeinekin bai, eta katoliko izatea ezta prexixo.

b) Ziurrak.—Zeruratu al izateko erlijio bat euki bear da; eta erlijio orrek kristau eta katoliko izan bear da. Beste era batera: Zeruratu al izateko derrigorreko da Eliztar nolabait izatea.

c) Gelegizaleak.—Zeruratu al izateko izatez-eta-be-rez edo "inre" izan bear da Erromako Katoliko Eliztar, eta gogoz izatea ez da aski. Berebat, Elizatik landa dauden guzti guztiak ondatu egíñen dira. Onela Feeney (jose laguna) eta bere tarrak.

Egizko aburua bigarrena da, eta onela ezarriko du gu:

Azalkizuna.—Zeruratu al izateko derrigorreko da Eliztar nolabait izatea, eta bidearen bearrez da derrigorreko gaiñera.

Jakiteko ikurkizun batzuk:

Zeruratzea: zerura joan eta Jainkoa aurpegiz aurpegi ikusi eta gozartzea da.

Derrigorrekoa: edo jomuga bat lortzeko ezin gabetu ditekena. (Bearrezko izatea bezela darabilt emen, baiña onek baiño geiago (?) esaten du). Bi eratako izan diteké:

I) Aginduzkoa: jomuga bat iristeko ezin gabetu ditekena da; baiña "ezin gabetze" ori gauzaren izatetik ez da-torkio, eskubide ba-daukanak agindu egin dualakotik baizik.

Orregatik oartxo bat egin bear da emen: alegia, agindu bat dagoala or, eta agindu orren petan daudenentzako bakarrik dala agindu ori; edo berdin dan au, beren erruz agindu ori be betetzen ez dutenak bakarrik ezin salbatu ditezkeela. Jarra-
ikizun:

- 1) ezaguerarik ez daukatenak (aurrak, zoroak...)
- 2) agindua ez dezagutenak, bafia beren erru gabe,
- 3) agindua betetzera ezinduta daudenak,
- 4) agindua betetzetik askatuta daudenak,

errurik ez daukate agindua ez betetze ortan, egon ere ez bai daude beronen petan, eta badezakete jomuga iritxi. gurek guztiak

II) Bidearen bearrezko derrigorotasuna: jomuga bat lor-
tzeko ifiola ere ezin gabetu ditekenean da, arazia (efekto) araz
leari, edo baldintz "ezingabetuari" bezela baldago jomuga
zergauza orri menpetuta. Orregaitik ez gaiti (kausa) askatza
llerik eta ez bestelakorik, ez dago emen; ezta errugabe iza-
terik ere.

Bidearen derrigorrezkotasuna au bi eratako izan
diteke:

1) Izatezetaberezkoa: edo "in re": gauza bera izan be
arrezko eta bestela ezin ordeztu ditekenean. (Es. bat.: zeru-
ratu al izateko bearrezko da Jainkoaren adiskide izatea).

2) Bitanbatekoa, edo "in re" edo gogo z: bearezko gauza
ren gabea beste ordeztu batez bete ditekenean. Bafia bearez-
ko dan zergauza ortaz jabetzeko gogo euki egin bear da ala
re. Gogo au esanbidezko edo ixilbidezko izan diteke. (Es. bat.
: maitutsezko egintza bat; Jainkoak agindutako guztiak bete-
tzeko prestamena).

Bidearen bearra bi auetatik sortu diteke:

a) bide orren izatezgotik bertatik. Au ezin ordeztu
ifiola ere. (Es. bat.: begia, ikusi ikusteko).

b) baltzuburuak, ortarako eskubide badaukalako, bidea
ren eta jomugaren artean artueman ori ezarri dualako. Au, bat-
tzutan ordeztu diteke (edo izatez-eta-berezko edo gogozko
beartasuna), eta beste batzutan ezin ordeztu diteke (izatez-
etaberezko beartasuna).

Ona ba zer diogun:

Zeruratu al izateko derrigorre

ko da Eliztar izatea; aginduzko beartasunaz bakarrik ez, bi-
dearen beartasunaz ere bai; baiña gauzaren bearen izatezgo
agatik ez, Jainkoaren nai baibidezkoagatik baizik; eta au e-
rabat edo izatezetaberezko ere ez, baiña gogoz beñepein bai,
eta gogozko ori ixilbidezko izatea aski da.

1.-Ukabidezko agerketa.

Gutxi egizaleentzat au esango dugu:

Gizona, beñe irazaleare-
kin daukan izatun lokarriagatik, beartatuta dagola erlijio
bat eukitzera, eta izatezko erlijio ortaz gainera beste bai
bidezko erlijiorik baldin balego au ere aztertu eta ezagutu
egin bear lükela; eta Jainkoarengandiko balitz onartu ere bai.
Gero, oster, Jainkoak goiagertutako baibidezko erlijio
ori kristau erlijioa dana ere agertuta dago; eta azkenik, Je-
sukristok erakutsitakoa Eliz Katolikorrek daukana ere bai.
Au dala-ta ez dugu zertan jarraiturik geiago auen kontra.

Geiegi zaleentzat au esango dugu: Gutxiasko danean, geiagoren
bearrik eztagola jomuga bat lortzeko; eta Eliz iruzurgaitzel-
zeruratu al izateko gogoz Eliztar izatea aski dala eraku-
tsi du. Ez dago, ba, geiagoren bearrik.

2.-Baibidezko agerketa.

Ikusi dezagun lenengo zer dioten Idazteunak:

Jn. 3.5.: "Uretatik eta Gogo Gurenetik berriro jaiotzen ez
dana, ezin sartu diteke Jainkoaren Jaurerrian".

I kor. 12, 13: "Gu guztiok, naiz Judu, naiz Atzerritar, naiz jo-
pu, naiz libre, gogo batetan soin batetarako bataiatuak gera"

Au daukagu Idazteunetan. Eta ikusi bestrik eztago
zertaz dioten asmatzeko. Zeruratu al izateko bataioa beañez
ko dala, alegia.

Jainkoaren jaurerrian sartu al izateko jaurerri ber-
tako bizitzara jaio bear da. Emen, bada, erkatu egiten dira bi
jaiotzok: lurrekoa eta zerukoa. Lurreko bizitz-ontaratzeko,
berriz, jaiotzea bide-bearrezko dan bezelaxe, Jainkoaren jau-
rerriko bizitzaratzeko ere berdin berdin da bataioa.

Orain galdera bat jarri genezake emen, eta erantzunetatik dakuskegu bearrezko danetz Eliztar izatea.

Bataioak zert egiten du?:

1) Grazi sentutzaldea eman. --Ez, jauna, lenengoenik beintzat. Bataioak bai-badezake bere gai-atz kendueziña ezarri ta grazirik batere eman ez. (Pekatu astunetan artzen danean). Bataioaren arazi lenengoen, bada, ez da grazi ematea.

2) Eliztar egitea. --Au bai beti egiten du bataioak, naiz eta bataiatua pekatu larritan egon. Berauxe erantzutendigu S. Paulok ere "soin batetarako bataiatuak gera" esatean. Bataioak, bada, Kristoren soinki egiten gaitu, edo Eliztar. Ona orain Eliz Irakaslegoaren agiriok ere:

Florentziko Eliz-Biltzarrak: "Sakramentu guztien artean len-tokia Bataio sakramentuak du, eta gogo-bizitzarako atea da; berorren bidez egiten bait gera Kristoren soinki eta Elizaren gorputzeko. Eta len-gizonaren bidez orotan sartu bait zan eriotza, baldin uretatik eta Espiritutatik jaio ez bagaitz ezin sartu gindezke, Egiak dion bezela, zeruetako Jaurerrian". D. 696.

Berdin Trentoko Biltzarrak ere: "...argi ta garbi dago, ez dala bearrezko bataioako ministroa epaillle izatea; ez bait dio ifiori auzirik Elizak egiten, bataioaren atetik bertora sartu dakion baiño lenago." "Zer gero, dio Apostoluak, kanpoan daudenak ere epaitu? (I Cor. 5, 12.). Bestela da fedearen etxekoetaz, Kristo Jaunak bataioako garbigarriaz bere gorputzaren soinki bein egin dituanetaz". D. 895.

Gañera bataioaren ezaugarria grazia ez da, au galdu egin baiditeke, ta bataioaren ezaugarria edo atza ez. Au dala-ta, ezin artu diteke bitan bataioa. Eliztar izatea edo kristau izatea, berriz, naiz eta ildako soinki izan, beti Eliztar izango da.

Orain arte bataioa derri gorreko dala zeruratzeko, eta bataioaren ondorio berezia Eliztar egitea dala ikusi dugu. Emen, berriz, bataio-bearraren neurria edo bidearen bearrezko z dala dakuskegu.

Idazteunak digunez bidebearrez da derrigorreko Kristorena izatea zeruratu al izateko:

Jn. 3,14-18: "Eta sugea basoan Moises'ek gora jaso zuan bezela, Gizasemea ere gora jaso bearrekoa da, Argan sinistuaz inor galdu ez dedin; eta guztiek betiko bizitza euki dezaten. Izan ere, Jainkoak gizadia orrenbeste maite izan duala-ta, Bere Seme bakarra eman dio, Ortan siniste izanaz, galdu ez dedintzat; eta guztiek betiko bizitza euki dez tentzat. Ez du Jainkoak bere Semea giza-ebazletzat lurrera bidali, Beronen bidez gizadia zeruratu dedin baizik. Argan siniste daukanarentzat auzirik ez dago; ez daukana, berriz, guzituta dago, Jainkoaren Seme bakarragan sinisterik ez daukan ezkeroxe".

Akt. 4,12.: "Eta osasunbiderik ez dago beste inor-gan. Osasuna iristeko ez bait zaigu beste izenik zerupean gizonoi eman".

Errom. 5,12.15-18: "Beraz, gizon baten bidez sartu zan pekatua munduan, eta pekatuaren bidez eriotza; eta orrela gizon guztietara banatu da eriotza; guztiek egin baldute argan pekatu". "Baiña ogen-eduz, goi-eskerra ez. Izan ere, baten orenez guztiak il badira ere, oso ugariago izan da guztiontzat Jainkoaren grazia, eta gizon bati, Jesukristori goieskerak egindako emaria. Eta pekatua bat bezela doa ere bat, ez. Epaia batengandik baidatorkigu ondamenerako: daaia, ordea, pekatu askotatik zindokuntzarako. Baten utsegifiaz, batengatik erio nagusi izan bada, goieskerra, emari ta zindokuntza erruz artzen dutenak ere beste batengatik, Jesukristorengatik, bizian nagusi bidezago izan dira. Beraz, baten biurrikeritik gizaki guztiengana ondamena eldu dan bezela bizirako zindokuntza ere baten zindotasunetik eldu da gizaki guztiengana".

I Tim. 2,4-6: " (Jainkoak) gizakume guztiak gaizkatzea eta egiaren ezaguera iristea nai du. Izan ere, bakarra da Jainkoa, eta bakarra Jainkoa ta gizonen arteko bitartekoa ere, Jesukristo gizona, bere burua guztien jareikuntzarako ordaintan eman zuana. Au da garai egokian zuritutako aitorra".

Baiña, kristorena izatea bearrezko bada, ezin izan

diteke iñor Kristoren, Eliztar izateke. Ona berriz Idazteuna:

Jn. 17, 18; 20, 21: "Gizartera bidali nazun bezela, Nik ere gizartera bidali ditut". "Pakea zuei. Aitak ni bidali na un bezela bidaltzen zaituztet nike ere".

Emen, Elizaren langaia eta Kristorena berdindu egiten ditu; eta bata, Elizarena, alegia, bestearen jarraitzalle bezela agertzen da.

Lk. 10, 16: "Zuei entzuten dizutenak ni neuri dantzait; eta zuek zabartzen zaituztenak ni nerau zabartzen nau. Ni zabartzen naunak berriz, Ni bidali nauna zabartzen du".

Mt. 28, 20: "Eta nik erakutsi dizkizuedandk betetzen erakutsi diezute. Eta ona, ni zuekin izango nauzute mendeen azkenetaraino".

Orra argi ta garbi esanda Kristoren izan nai denak Eliztar izan bear duana. Eliza, bada, bidearen bearrez da derrigorreko zeruratu al izateko. Gaiñera, ordea, zerau esan dugu: "edo izatezetaberez edo gogoz", ixilbidez benik, bearezko dala, alegia. Edo ez dala prexio "in re" Eliztar izatea, zeruratu al izateko. Azkena nai duanak tartekoa ere nai du, eta maiteutsezko egintza bat egiten duanak, azkena dan zindokuntza nai du; tartekoa dan bataioa ere bai, orduan, ixilbidez bederik.

Maiteutsezko edo maitedamuzko egintza bat egiten duanak, lortzen du zindokuntza:

Mt. 22, 37-40: "Jesusek esan zion: Zure Jainko Jauna biotz-biotzez, gogoz-gogoz eta adiñ-adiñez maite ezazu. Auxe da agindu aundia eta lena. Bigarrena, berriz, onen berdintsu da; zure urkolaguna zure buruari bezela maite ezazu. Agindu Agindu biotatik esegita daude Lege osea eta Igarleak".

Jn. 14, 21-24: "Nere aginduok euki eta betetzen ditu anak, orretzek maite nau ni. Ni maite nauna, berriz, maite izango du nere Aitak, nik ere maite izango dut eta agertu egingo natzaio. Judasek, Iskariotek ez besteak, zerau diotsa: Zergatik guri bezakizkigu agertzen eta bestelako eri ez? Jesusek erantzun eta esan zion: Iñork maite banau beteko du nere esan au,

ta nere Aitak maite izango du;ta orrengana etorri eta ego-
itz egingo dugu berorrengan.Maite ez naunak ez du aintzat
artzen nere itzau;dantzuidezutea itzau ez da nereea,gero,bi-
dali naun Aitarena balzik".

Errom.13,10: "Karitasunak ez dio urkolagunari gai-
tzik egiten.Beraz,karitasuna legearen betzea da".

I Cor.13,1-8: "Gizonen eta aingeruen izketa oro-
taz egifarren,karitasunik ez banu,tupiki ta txilin burrun-
baria bezela nintzake.Ta igarmena eukiarren,eta izkutuki gu-
guztiak eta jakingarri guztiak ezagutuarren,eta mendiak al-
datzeko azekarra nere sinistean izan arren,karitasunik ez
banu ezer ez nintzake.Ta daukadan guzti au landerretan banatu
ta nere soñau erretzeko emanarren,karitasunik ez banu,ezer
tarako ez litzaidake.Karitasuna biotz-zabal da;karitasuna
biotzbera da;karitasunak ez du bekaitzik,ez parrasteririk,
ez arrokeririk;ez da eragabe;ez da berekoi,ez sakerre,ez go-
ganbearti;ez da okerkeriaz pozten;ostera,egia du atsegini;
dana onartzen du,dana sinisten;dana itxipiten,dana jasaten.
Karitasunak ez du okegiten.Igarmena,bai,aitako da;izkuntzak
ere bai,ixilduko dira,eta jakintza ere itzali egingo da".

I Pet.4,8: "Batez ere elkar maite ezazute.Karita-
sunak estali egiten bait du pekatuen kopurua".

I Jn.4,77.16: "Ene maiteok,maite dezagun elkar;ka-
ritasuna Jainkoagandik bait dator eta maitasun daukatenak
guztiak Jainkoagandik jaio dira,eta Jainkoa dezagute.Karita-
sun gabeak Jainkoa ez dezagu;izan ere Jainkoa karitasun bai-
da". "Ta guk Jainkoak digun maitasuna ezagutu dugu eta si-
nistu.Jainkoa karitasun da eta karitasunean dagona Jainkoa-
gan dago,eta Jainkoa berorrengan".

Gaizkakuntza Jainkoak bidali digun Jesukristoagen
sinistea da;eta maiutsezko egintza bat dagianak,Idazteune-
tan ikusi dugunez,maite du Jesukristo,"onek esana bete egi-
ten bai du".Kristok esandakoen artean,berriz,Eliztar izatea
dago;eta orregatik esanbidez aitortzen ez badu ere ixilbi-
dez beñepain aitortzen du maitutsezko egintza bat jartzen
duanak;alegia,Jesukristok esandako "Eliztar izate" ori ere
bete nai duala.Itza jatea litzake bestela Jainkoa maiteu-

tsez maite izan eta Jainkoak esandakoa ez betetzea. Gaiñera Jainkoak esana betetzen duanaren biotzera Jainkoa bera eto rriko omen dala digu Idazteunak. Nola, ba Jainkoa biotzean e uki eta ezin zeruratu?

Ona agertuta gure azalkizuna. Orañfarte Idazteuna tan aitorrak bakarrik ekarri ditugu; au iritzi bait zait bi derik egokiena; lenengo Idazteunek zer dakarten ikusi, gero gai berontaz Elizaren Irakaslegoak eta antzinateak zer dio ten agertu. Au zindogarri bezela.

Elizegala:

Osasuna iritzi al izateko Eliztar izate bearrezko dala: zihēgi.

Bidearen beartasunez dala: theologiki ziurra, zeruratu egingo bailirake bestela bataio gabe iltzen dizan aurak.

Bidearen beartasun au edo izatezetaberez edo gogozko dala: Jainko ta Katoliko-fedeazko.

Elizafixisk. -- Zeruratu al izateko bataioaren beafaz: D. 796.

Elizaren bidebearrezko tasunaz: D. 423 - 430 - 468 - 741 - 1473 - 1647.

Ona Pio IX'ak bere "Sylabus" etan ezetsi zituan esekunok: D. 1716 - 1717 - 1718.

Edo "in re" edo "in voto" zko bearra, eta au ixil bidez beintzat: ikusi len aipatu dugun D. 796 "...sive lavacro regenerationis aut ejus voto non potest"... dioneko artan.

Ona Pio V'gnak. ezetsitako esakun auk: D. 1031 - 1032 - 1070 - 1071 - .

Auetan zerau dakusgu argi ta garbi: alegia, ezin ditekela maiteutsezko edo maitedamuzko egintza bat egin bitza bertanbera txautu gabe. Eta lenago agertu dugunez, maite utsezko edo maitedamuzko egintza batek berez derama Eliztar izateko gogoā, ixilbidezkoa beđerak. D. 1647 - 1671 - .

Eskoliona. -- "Eliztar izan gabe ezin zeruratu" Zer dikur "Eliztar" izate orrek. Feenneyk dionez, izatezetaberez...

izan bear dala, eta gogoz izatea, besterik ezifietan daudenentzat ere ez dala aski.

Lenengo oartu dezagun au: Elizaren bear ori Jainkoak bere gogoz ezarritako da; eta orren adirazinaietan illunpezik balego Jainkoak berak, edo beronen ordeak egiten dituanak, garbitu bear duala. Edo nor batek erabakitzea, bada, ez da egoki fedegauzetan.

Eta ain zuzen beraxe egin du Feenneyk; alegia, Elizaren erakutsia ondo aztertu gabe bere buruari ala eritzi zaion bat eman, "zeruratu al izateko izatezetaberez izan bear dala Eliztar" erakutsiaz.

Au, berriz, orainago ezarri ditugun Elizagiritan ikusi dugunez (edo izatezetaberez edo gogozko beartasuna Elizagiritu dugunean), Elizamak deskana baiño geiago deska Feenneyk; gainera Elizak golerabakitako egien kontra eta ezetsitako makurren alde doa, ixilbidez biderik. Ain zuzen; Eliztar "izatezetaberez" izan bear dala ezartzean ukatu egiten da maiteutsezko ta maiteadamuzko egintza batek ixilbidez gordetzen duan "gogo"-aren askitasuna. Eta,

a) au ola izaki, nola zindotu Jainkoak orok zeruratuenai dituala derakuskian doktrinag?

b) Elizantziñateak eta esanbidezko Elizerabakiek erakutsitakoaren kontra doa.

Ona Siofizioaren ezetsiaren zergaitia. Ezetsi ortatik artutako zati batzuk emango dizkitzut emen:

"Elizak beti aldarrikatu eta aldarrikatzeaz ifioiz ere utzi ez dituanen artean, arako esakun iruzurgaitza ere badago: Elizatik kanpo ifiolako osasunik ez dagola, derakuskiguna, alegia. Baña zifñegi au, Elizak berak ulertzen duaneko esanai berean ulertu bear da"...

"Eta ain zuzen Elizak zera dio... ez da ifior salbatuko, Eliza Kristok Jainkoagandikiro (divinitus) eraikita izan zala jakinda gero ere Elizaren mendeko egitea ukatzen, edo Erromako Aita Santuari, Kristoren lurreko Ordezkoari, mentasuna ukatzen dionik".

"Gaiñera Salbatzealleak etzuan jende guztiak Elizan sartu zitezela bakarrik agindu, baita zera ere ezarri zuen: Eliza, osasuneko bide dala, eta ori gabe ezin sartu ditekela inor zerako aintzaren jeurerrian. Jainkoaren erruki aundiak nai izan zuan zera: beren izatezko beartasunez ez baiña Jainkoerabakiz bakarrik, azken jomugara zuzentzen diran osasun-laguntzen araziak (efektoak) alabearrezko batzuetan, badiitezkela lortu osasunerako bearrezko diran arazi oiek gogo edo nai besterik ez daukatenengan ere... Ain zuzen betiko osasuna lortzeko ez dago inor beartuta Elizari, soinki bezela, benaz itsastewa; auxe eskatzen zaio baizik, berari gogoz eta gurariz batu ñakiola. Gogoe onek, katekumenotan bezela, ez dauka beti esan-bidezko izan bearrik; ostera errugabeko ezjakinetan gizonak diardunean, ixilbidezko gogoa ere onartzen du Jainkoak, eta onegatik deritza ixilbidezko, alegia, gogoa-ren prestasun onean, ots, gizonak bere gogoa Jainkoaren gogorekin berdina nai lukeneko ortan sortzen dalako".

"Eta Enziklika-Eskutitzaren azken aldean, berriz, (Pio XII'ren "De Mystico Jesu Kristi Corpore" alegia) Eliza Katolikotarraren sailleko ez diranak biotz-biotzez batasunera deituz, arako ("qui instio quodam desiderio ac voto ad Mysticum Redemptoris Corpus ordinentur"); eta inola ere ez dituditu betiko osasunetik saiesten. Bestaldetik zerako egoeran daudela dio "in quo sempiterna cujusque propria salute securi esse non possunt... quandoquidem tot tantis coelestibus adimentis carent, quibus in Catholica Ecclesia frui licet".

Begiluzedun itz suekin bai ixilbidezko gogoz bakarrik Elizari datxakiotenei betiko osasuna ukatzen dieten guztiak ezesten ditu, eta bai edozein erlijiotan berdin sartu ditekela gezurrez diotenak. Erroman emana, S. Ofizioaren egonlekuetatik, 1953. Otsailak 13".

Argiago ezin esan zezakean Elizaren izatez-eta-berezeko bearri ezdagona. Aginduzko beartasunez dana Eliza, berriz, orain arte esandakoen ondorio bezela baldator. Ain zuzen jomuga bat iritxi al izateko bidebearrez derrigorreko dana aginduzko derrigorrez ere bada, jomuga aginduta baidago. Oraingo eresi ontan, berriz, zorrotz aginduta dago jomuga edo

zeruratzea, Orduan...—Ona; Jesukristok etzuan erakutsi baka
 rrik egin zeruratu al izateko bataioa bearrezko dana: ("Ure
 tatik eta Gogo Gurenetatik jaio izan ezlik ezin sartu ditek
 iñor Jainkoaren Jaurerrian" (Jn. 3, 5.)) baita agindu ere egin
 zuan sakramentu su ematera eta artzema: ("joan eta erakutsi
 gizon guztiei, Aitarene eta Semearen eta Gogo Gurenaren ize-
 nean bataiatiaz" (Mt. 28, 19) "sinistu ta bataioa artu dezana
 gaizkatuko da; sinisten ez duana, berriz, ondata da egileen"
 (Mk. 16, 16)). Bataiotara agintzeak, berriz, berekin derama E-
 lizan sartzea, orduan...

Azkenik, Elizantziñatea ekarri, bestrik ezteukagu e
 esan ditugunon zindotzeko.

S. Inazio: (107) "Elizaren batasunera itzuli ditez
 en or, eta auek Jainko izango dira... ez iruzurtu nere anaio
 k; ansiketa (schisma) dagionari iñork balerraio, ez du iritziko
 Jainko-erriko ondarea". R. 56.

S. Irineok, S. Kiprianok, Laktanziok, eta abar, berdin
 tsu diote, Orijenes ek argi ta garbi dion au: "iñork jareñ
 nai baleza betor etxe ontara... Etxe ontatik kanpo, ots, Eli-
 zatik kanpo, ez da iñor gaizkatuko". R. 573.

Gero, berriz, S. Jeronimo, S. Agustin eta S. Fuljentik
 "Sendo, sendo eutsi, oro... aurkez dutela Eliza Katolikotarra
 tik landa iltzen direnak, betiko sutara joanen dira". R. 22 -
 75-2273-.

"Elizatik kanpora salbatzerik ez", izango dugu
 gure amaia.

Mendizabal dar Fernando (ofm)

Arantzazu ko teologilari.

Erabili --itzak

Bide:medio	---	Iruzurgaitza:infalible.
Gutxiegizaleak:los que pecan por defecto.	---	Bide-bearrezko:necessitate medi.
Edozeinzale:indiferentista.	---	Gai-atz:carácter, señal.
Ziurzaleak:los que están en lo justo.	---	Soinki:miembro.
Geiegizaleak:los que pecan por exceso.	---	Eliz Irakasle:Magister.Edl.
Ondatu:perderse, condenarse.	---	Agiri:documento.
Azalkizuna:tesis.	---	Garbigarria:lavaero.
Ikurkizun:noción, significac.	---	Ezgarri:señal.
Jarraikizun:consecuencia.	---	Zindokuntza:justificación.
Ezinduta:imposibilitado.	---	Langai:oficio.
Arazia:efecto.	---	Aitorra:testimonio.
Arazi ea:causa.	---	Antzinate:tradición.
Baldintz ezingabetua:conditio sine qua non.	---	Zindogarri:confirmac.
Gaiti:causa:.	---	Elizapala:censura eclesiást.
Askatzaille:excusante, dirimen- te.	---	Ziflegi:dogma de fé.
Bitanbateko:disyuntivo.	---	Ezetsi:condenar.
Esanbidezko:explícito.	---	Elizagaititu:probar con docu- mentos de la Iglesia.
Ixilbidezko:implícito.	---	Goierabaki:definir (la Iglesia.)
Izatezgo:naturaliza.	---	Elizerabaki:declaración de la Iglesia.
Baltzuburu:jefe de una sociedad.	---	Jainkoagandikino:divinitus.
Baibidezko:positivo.	---	Eliztar izan:pertenecer a la Iglesia.
Ukabidezko:negativo.	---	Izatez-eta-berez:in re.
Irazale:creador.	---	Agerketa:expositio.
Izatun+lokarria:relación en- titativa.	---	Derrigorrekoa:necessitas me- dii.
Goiafertutako:revelado.	---	Aginduzkoa:necessitas prae- cepti.

Oartu:itzok ia guztioek egilleak asmatuak dituzu. Saiaketa bat bezela duzu, berak dionez. Atsegiri? Au ta aurreko lana bi euskera-mota ezberdinetan idatzirik dituzu. Zein argigo?